

Debatit

MEILAA TAI POSTITAI » Debatikirjoituksia voi lähettää sähköpostilla: kl.mielipide@kauppalehti.fi
» Omalla nimellä julkaistavien tekstien maksimipituus on noin 2500 merkkiä. » Kauppalehti pidättää itsellään oikeuden tekstien lyhentämiseen ja silloinmuseen. » Kirjoituksista ei makseta palkkioita eikä niitä palauteta.
TUOTTAJAT » ILKKA LAMPI JA ESKO LUKKARI

Tilintarkastuksen laadusta pidetään tiukasti kiinni

Pasi Horsmanheimon Debatikirjoitus maanantain Kauppalehdessä (KL 30.8.) antaa aiheita kommentointiin. Kun kirjoitukseen sisältyy maininta HTM-tasoisesta tilintarkastajasta, se ei tarkoita, että itse tilintarkastuksen laatutavoissa sallittaisiin eroja eri tilintarkastajaryhmien välillä.

Vaativustaso perustutkinnoissa ei voi olla matalampi tai korkeampi kuin KHT-tutkinnoissa, kysymys on tutkinnon laajuudesta. KHT-tutkintoon sisältyy alueita, jotka eivät juurikaan kosketa pk-yrityksiä.

Tilintarkastuslaki on sama molemmille tarkastajaryhmille. Kansainväliset tilintarkastusstandardit, joita HTM-tilintarkastajat ry:n jäsenet ovat jo monta vuotta sitoutuneet noudattamaan, ovat aivan samat molemmille tilintarkastajaryhmille.

Kansainvälisen IFAC järjestön laatimia standardeja on vuosia käännetty nimellä "KHT-yhdistyksen suositukset" ja nykyään täsmällisemmin nimellä "Kansainväliset tilintarkastus- ja laadunvalvontastandardit". Meillä on myös täysin sama laadunvalvontajärjestelmä kuin samaa työtä tekevilla KHT-tilintarkastajilla. Lisäksi voidaan todeta, että turkinto-vaativuudessa on vain pieni ero, HTM-tutkinnoissa vaaditaan vain 13 prosenttia vähemmän opintoviikkoja kuin KHT-tentissä.

TTL56 jakaa tilintarkastajan kelpoisuuden kahteen osa-alueeseen: julkisen intressin tarkastuskohteiden (esim. pörssiyrityöt) erityiskelpoisuuteen (KHT) ja muuhun yleiseen direktiivien mukaiseen tilintarkastuskelpoisuuteen (HTM ja KHT). Olisi johdonmukaista järjestää tilintarkastajatutkinnot tämän jaon mukaisesti. Nyt ne on järjestetty erillisinä, mutta osittain samoin tehtävin. Kaksipäiväinen KHT-tentti sisältää neljä eri osa-aluetta.

Tilintarkastuksen laadusta pidettävä tiukasti kiinni

Tilintarkastajan laatu ei ole sama kuin tilintarkastuksen laatu. Tilintarkastuksen laatu on tilintarkastajan toiminnan laatu, joka on tilintarkastajan vastuulla. Tilintarkastuksen laatu on tilintarkastajan toiminnan laatu, joka on tilintarkastajan vastuulla. Tilintarkastuksen laatu on tilintarkastajan toiminnan laatu, joka on tilintarkastajan vastuulla.

... ja väkivalta...
... ja väkivalta...
... ja väkivalta...

Kauppalehti 30.8.

Ensimmäisen päivän asioita, hyvää kirjanpito- ja tilintarkastustapaa käsitellään sekä yleisesti tilintarkastuksen kannalta että julkisen intressin kohteiden kannalta. Samoin toisen päivän kohdalla, joka käsittelee raportointia. Julkisen intressin tarkastuskohteiden asiat pitäisi siirtää toiselle päivälle ja toisen päivän asioista yleiset asiat ensimmäiselle päivälle, jolloin ensimmäinen päivä olisi täysin sama kuin HTM-tutkinto. Nyt vain osa tehtävistä on samoja.

Pk-yrityksen kannattaa aivan oikein valita HTM-tilintarkastaja. Kysymys on ehkä siitä byrokratiasta, joka rasittaa amerikkalaisen järjestelmän mukaan toimivia suuria B4-toimistoja. Eurooppaan ei pitäisi tuoda raskasta byrokratiata, joka on kuitenkin

osoittautunut tehottomaksi estämään suuria virheitä, mistä tuore finanssikriisi esimerkkinä. Niin kauan kuin pienet toimijat voivat noudattaa eurooppalaisittain standardien suhteellista tulkintaa, voidaan pienikin kohteita tarkastaa standardien mukaan taloudellisesti.

Tilintarkastusrajajon nostolla pyritään tuomaan pk-sektorille uusia tarkastusmalleja, joihin ei sisälly rajoituksia muiden palvelujen tarjoamiseen. Näillä saataisiin koko taloushallintoalan markkinat uusjakkoon, kun palveluohjelmien tilinpäätöksen vertaaminen lisäksi otettaisiin kirjanpito-palvelut.

Jaakko Gävert
HTM, YTK, Keskinäisluottokassan tilintarkastajatutkintotyöryhmän puolesta

Terveydenhoidon tuottavuutta voidaan mitata

Yksi terveydenhoidon kustannusten hallinnan kulmakivistä on katurakenteen ymmärtämisen lisäksi seurata myös tuotetun hoidon laatua ja vaikuttavuutta. Todellista säästöä koko yhteiskunnan kannalta syntyy vain hyvästä ja tehokkaasta hoitoprosessista.

Karsimalla ja höyläämällä syntyy helposti vain pseudosäästöä, jossa todellisia kustannuksia siirretään tulevaisuuteen. Hoitotoimenpiteiden keskittämiseksi ja yksiköiden erikoistumisessa pitäisi olla käytettävissä tietoa, missä yksiköissä pystytään parhaaseen panos/tuotto-suhteeseen.

Panoksen mittaaminen hallitaan, mutta tuoton mittaamisessa ollaan usein aivan alkutekijöissä. Potilaiden elämänlaadun parantuminen ja laadunvalvontajärjestelmien lisääntyminen ovat oleellisia tuottavuuden mittareita. Monessako perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon yksikössä tästä on huolehdittu?

Edelläkävijöitä tässä ovat Kymen-

laakson sekä Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirit, joissa hoidon vaikuttavuuden mittareiden sähköiset versiot on jo otettu jokapäiväiseen käyttöön. Yksityisen ja julkisen palvelun tuottamisen mallin välisen kiistelyn (KL 16.8.) sijasta tärkeämpää olisi hallita koko hoitoprosessin tehokkuutta, laatua ja tuottavuutta. Riippumatta terveydenhoidon palveluntarjoajasta. Tehokkain hoitakoon.

Marko Katajainen
Corame / Coronaria Impact Oy

Tilintarkastuksen laadusta pidettävä tiukasti kiinni

Tilintarkastajien koulutus- ja osamistaso on noussut huomasti. Mutta alan vaatimustason nousussa tilintarkastajien lukumäärä on käännyt laskuun samalla kun ala on keskittynyt. Kansallisen sääntelyn sijaan on yhä enemmän ryhdytty soveltamaan kansainvälisiä normeja ja käytäntöjä. Tilintarkastuksen korkea taitu on asetettu tärkeimmäksi tavoitteeksi.

Tilintarkastajien lukumäärä on kasvanut noin 1,400:een. Tilintarkastuksen harras on muuttunut yhä ammattimaiseksi.

Eduskunnan säätämässä nykyisen tilintarkastuslain vuonna 2007 se esitti hallituksen esitykseen useita lausumia (pöytäkirja). Hallitus on lähettänyt hakemaan tarkaisia lausumien nimenä keinoja. Uutta yhdistyslakia koskeva hallituksen esitys annetaan lähiaikoina.

Uudet asunto-osakeyhtiön tilintarkastusta ja toiminnan tarkastusta koskevat säännökset tulivat voimaan heinäkuun 2010 ahtsa uuden asunotosakeyhtiönin myötä. Nykyistä velvoitavammat kansainväliset tilintarkastusstandardit (ISA-standardit) tulevat saataville lähiaikoina kaikilla EU:n virallisilla kielillä.

Tilintarkastajaturkintojen yhteistyönäistä ja monimutkaisten tilintarkastajaluokkien (KHT, HTM, JHT) yksin tarkastamisesta on tehty asennukset ehdotukset. Ehdotukset sisältävät professori Edward Anderssonin vuonna 2009 työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) toimeksiantoja tekemään raporttiin "Tilintarkastajajärjestelmän uudistaminen". Keväällä raportista an-

nettiin lähes 50 lausuntoa, joissa pääosin kannatettiin professori Anderssonin ehdotuksia. Selvitysmiehen ehdottamia tarkastajia ja lausuntoja arvioidaan parhaillaan ministeriosassa.

Selvitysmies Anderssonin raportti sisältää kannanottoja myös muihin aiheisiin. Poliittisesti vaikeimpien kysymysten kohdalla selvitysmies Andersson on asetellut sanansa varovaisesti. Hän on raportissaan sivunnut tilintarkastusvelvollisuuden laajuutta, pienyritysten hallinnollisen taakan vähentämistä, tilintarkastajien valvontaa ja jhyvessä vahingonkorvausvastuuta tekemästä näisistä aiheista varsinaisia ehdotuksia.

Tilintarkastajien vahingonkorvausvastuun rajoittaminen on synnyttänyt runsaasti keskustelua Euroopassa. Selvitysmies Anderssonin raportissa todetaan, että vahingonkorvausvelvollisuustapauksia on Suomessa esiintynyt toistaiseksi melko vähän, mutta esiintymisriski kasvaa. Jos vahingonkorvausvastuuta

koskevia säännöksiä ryhdytään valmistelemaan, on tärkeää ettei yrityksen johdon vastuuta lisätä entisestään.

Nykyinen hallitus ei käytännössä ehdi välttämättä mahdollisilla lakimuutoksilla selvitysmies Anderssonin raportin ja sitä ammentujen lausuntojen pohjalta, vaan tämä jää kevään 2011 eduskuntavaalien jälkeisen hallituksen tehtäväksi. On todennäköistä, että valmisteit ministeriosassa vie aikaa 1-2 vuotta. Mahdollista on myös uuden työryhmän perustaminen. Uudet säädökset voisivat tulla voimaan aikaisintaan 2013 tai 2014.

Pienten yritysten kannalta olisi vastaisuudessaan edullista, että ne voisivat valita tilintarkastajaksen HTM-tasoisin tilintarkastajan. Tämä ehkäisee kustannusten nousua. Tällainen järjestelmä on perustettu niin kauan kuin lain säädäntö edellyttää pientenkin yritysten tilintarkastusta. Por-rasteitit osaamisvaatimukset ja hyväksymisen tuottaman keipoisuden portaitaisuus edistää alalle pääsemistä, koska vaatimustaso perustutkimossa ei muodostu liian korkeaksi.

Yritysten tilintarkastuskustannuksia ovat omaan lisäamman lähes tyvä kansainvälisten tilintarkastusstandardien käyttöön ja aikaisempaa kattavampi tilintarkastusalan valvonta. Yritysten on hyväksyt-

tävä välttämätön kehitys ja muun muassa omakustava tilintarkastuksen liittyvät kansainväliset toimintatavat, kuten johdon vahvistuskirjeden käyttö.

Tilintarkastusalan valvontaelimen on toimittava tilintarkastusalaista riippumattomasti ja sen resurssit on turvattava. Tilintarkastuksen laadun edistämiseksi valvontaelimelle on otettava korkeaa asiantuntemusta ja ammattitaitoa. Sen on näytettävä ulospäin uskottavalla ja luotettavalla valvontatoimielimen on kyettävä toimittamaan kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Selvitysmies Anderssonin ehdotukset valvonnassa keskeisimmistä tilintarkastuslaitoksille edistävistä näistä näkemyksistä ja ovat omaan luomaan edellytyksiä toimivalle ja uskottavalle valvontajärjestelmälle. Ennakoita vaikuttavaan ja tilintarkastuksen laatua nostavaan tilintarkastusalan valvontaan on viime aikoina lisääntynyt merkittävästi asiantuntijien ja muuta resurssia. On perustettava, että vuonna 1974 perustettu tilintarkastuslaitokunta jatkaa vahvistetuin voimin ja jaostojen järjestelyinä toimintaansa.

Kirjoittaja, valvontamies, U.M.
Pasi Hosenanheimo toimii
Keskustajainpöytäkirjan
tilintarkastuslaitokunnan pääsihteerinä

KI.fi
Keskustajainpöytäkirjan
keskustajainpöytäkirjan
keskustajainpöytäkirjan